

YAYIN TANITMA

THE EXPANDING EARTH

S. Warren Carey

Elsevier Scientific Publishing Company, 488 s. (1976)

Sam Carey'nin magnum opus'u, kendisinin 1937'den beri üzerinde çalıştığı ve 1955'den beri kısım kısım yayınlanmakta olduğu jeotektonik etüdlerin Bergeracvâri bir dille kaleme alınmış olan bir sentezlerinden ibaret. "Developments in Geotectonics" serisinde 10 numara olarak çıkan eserin felsefesi, Carey'nin 1958'de yayınladığı meşhur makalesindeki tamamen aynı. Dünyadaki bütün tektonik olayları yeryuvarının hacmini hızla arttırması sonucu yüzeyinde meydana gelen gerilmelere bağlayan Carey, kitabındaki birinci kısımda önce Jeotektoniğin çok kısa, sonra da yeryuvarının genişlemesi fikrinin oldukça etraflı tarihçelerini verdikten sonra genişlemenin neden gerekli olduğuna değiniyor. Dalma olayı Carey'e göre bir masaldan başka bir şey değildir: Derin deniz çukurlarını Carey, Tanner gibi gerilme tektoniğine bağlıyor. Kitabın birinci kısmı Carey'nin 1955-1958 seneleri arasında yayınlamış olduğu oroklinal, sfenokazm v.b. kavramların tarifleri ile bitiyor. İkinci kısım tektonik

olayların ölçekleri, üniformitarianizm, paleomanyetizma, yeryuvarının asimetrisi gibi Carey'e göre jeolojinin temelini oluşturan prensiplerin tartışılmasına hasredilmiş. Üçüncü kısım bölgesel: Burada Carey Batı-Kuzey Amerika, Orta Amerika ve Güneydoğu Asya tektoniğini kendi görüşleri açısından yorumluyor. Bu bölümün en son kısmı okyanusların tektonik analizlerine hasredilmiş. Kitabın son bölümü ise genişlemenin fiziksel nedenlerini kapsıyor.

1960'dan bu yana yayınlanmış olan jeotektonik, jeofizik ve bölgesel jeoloji literatürünü yakından takip etmiş olanlar Carey'nin kitabındaki hata ve eksiklikleri bulmakta zorluk çekmeyeceklerdir. Carey, bölgesel tektoniği basit bir morfoloji seviyesine indirerek detaylı yapısal ve stratigrafik çalışmalarını sentezleri dışında bırakmakta ısrar etmekte, böylece pek çok hatalı yorumlara varmaktadır. Fakat her şeye rağmen jeotektonik ve yapısal jeolojiyle yakından ilgili olan herkese bu eseri okumalarını tavsiye ederim. Hiç değilse Carey'nin felsefesi okuyucuya yepyeni bir görüş açısı kazandırmaktadır.

A. M. Celâl Şengör

TÜRKİYE JEOLOJİ KURUMU'NUN YAYINLARI

Türkiye Jeoloji Kurumu yerbilimleri alanında çeşitli yayınlar yapmaktadır. Bunlar süreli yayınlar, kitap, kart, defter, takvim vb. şekillerde yapılmaktadır.

"Türkiye Jeoloji Kurumu Bülteni" süreli yayınların ilkidir. Yerbilimcilerin özgün bilimsel çalışmalarını içermektedir. Yılda iki sayı yayımlanmakta ve bir cilt oluşturmaktadır. Bugüne dek 20 cilt yayımlanmıştır. Sayısı 100.TL karşılığı satılmaktadır. Üyelere ücretsiz gönderilir. Öğrencilere 40 TL'dir. Eski sayılar 17/1'e kadar üyelere ve öğrencilere 25 TL., üye olmayanlara 100 TL.; 18/1 sonrası üyelere 50. TL., öğrencilere 40 TL., üye olmayanlara 100 TL.'si karşılığı satılmaktadır. 1/1 ve 20/1 dışında tüm sayılar vardır.

İkinci süreli yayın "Yeryuvarı ve İnsan" Yerbilimcilerin iletişim ve eğitim gereksinmesini karşılamaya yönelmiştir. Üç ayda bir yayımlanmakta ve her dört sayısı bir cilt oluşturmaktadır. Sayısı 25 TL'dir. Üyelere ücretsiz gönderilir. Öğrencilere bedeli 10. TL'dir. Eski sayıları vardır.

"Yerbilimleri Konferansları"nın metinleri de ofset tekniği ile bastırılıp satışa sunulmaktadır. Bir formalık me-

tinler 10 TL. karşılığı satılmaktadır. Her on konferanstan oluşan dönemlerin metinleri bir cilt olacaktır. Türkiye Jeoloji Kurumu cilt kapaklarını yaptırıp satışa sunacaktır. Metinler ve cilt kapakları ücretsiz verilmeyecektir.

"Yerbilimleri Temel Kitapları" dizisi "Tortulbilim" ile başlamaktadır. Yılda iki adet yayımlanacak kitaplar ücretsiz verilmeyecektir. Bedelleri ayrıca saptanacaktır.

"Yerbilimleri Tanıtma Kitapları" dizisi de "Türkiye Mineralleri" kitabıyla başlamaktadır. Bu kitap da ücretsiz verilmeyecektir. Bedeli çıktığında saptanacaktır.

"Yerbilimleri Kutlama Kartları" yerbilim konularında seçilen renkli resimleri kapsayan kartlardan oluşmaktadır. Çeşitli amaçlarla kutlamalarda gönderilebilecek şekilde düzenlenmişlerdir. Ücretsiz verilmemektedir. Her biri 1.25 TL. karşılığı satılmaktadır. Şimdiye değin beş çeşit bastırılmıştır.

"Yerbilimleri Duvar Takvimi "Her yıl Aralık ayında yayımlanmaktadır. Üyelere ücretsiz dağıtılmakta, bunun dışında 25 TL. bedelle satılmaktadır.

"Saha Çantası" satışı sürmektedir. Bedeli 150 TL.'sidir.